

NOTA AAN HET OVERLEGCOMITÉ

Betreft: Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor waterstof distributie

1. INLEIDING

Vlaanderen ziet een belangrijke rol, zowel als grondstof als energiedrager, weggelegd voor hernieuwbare en koolstofarme waterstof in sectoren waar elektrificatie geen oplossing kan bieden met het oog op het bereiken van haar klimaatdoelstellingen.

De distributie van waterstof via leidingen is vandaag de dag in het Vlaamse Gewest nauwelijks aan regulering onderworpen. Een gepast regelgevend kader voor waterstof distributienetten is echter essentieel met het oog op het bieden van investerings- en rechtszekerheid om o.a. de verdere ontwikkeling van een waterstofeconomie en concrete investeringen mogelijk te maken.

Wat het regelgevend kader betreft, publiceerde de Europese Commissie op 8 juli 2020 haar waterstofstrategie wat geleid heeft tot wetgevingsvoorstellen in het pakket “Waterstof en koolstofarme gasmarkten” (of “gaspakket”), dat op 15 december 2021 werd gepubliceerd. Eén van de belangrijkste doelstellingen van het gaspakket is het tot stand brengen van een competitieve waterstofmarkt, het creëren van het juiste investeringsklimaat en het mogelijk maken van de ontwikkeling van een specifieke, kostenefficiënte waterstofinfrastructuur.

Rekening houdende met de bijzondere wet voor de hervorming van de instellingen is Vlaanderen verantwoordelijk voor de distributie van waterstof in het Vlaamse Gewest. Deze visie wordt bevestigd door uitspraken van het Grondwettelijk hof en de Raad van State. Vanuit deze visie heeft Vlaanderen een voorontwerp van decreet opgemaakt waarmee ze de distributie van waterstof via leidingen in het Vlaamse Gewest wil organiseren en regelen. De Vlaamse Regering heeft vrijdag 7 juli 2023 het voorontwerp van decreet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor waterstof distributie principieel goedgekeurd. Via de agendering op het Overlegcomité wil Vlaanderen het ontwerp van decreet toelichten en waar nodig haar visie verduidelijken.

2. UITEENZETTING

Het voorontwerp van decreet voert een regelgevend kader in voor de distributie van waterstof via leidingen op het grondgebied van het Vlaamse Gewest. Dit zal bijdragen aan de ontwikkeling van de waterstofmarkt en de uitbouw van waterstofleidingen en -netten in het Vlaamse Gewest. Het

potentieel van waterstof kan zo maximaal en kostenefficiënt benut worden met het oog op het bereiken van de klimaatdoelstellingen.

Dit voorontwerp van decreet stelt de procedure en voorwaarden vast voor het aanwijzen van één gereguleerde waterstofdistributienetbeheerder op het grondgebied van het Vlaams Gewest. Dit voorontwerp van decreet stelt het beheersregime vast voor de waterstofdistributienetbeheerder, evenals de uitzonderingsregimes die van toepassing zijn op de reeds bestaande waterstofinfrastructuur en op gesloten distributienetten voor waterstof, directe leidingen voor waterstof en waterstofleidingen of -netten op de eigen site.

Dit voorontwerp van decreet stelt de principes vast voor de toekomstige regulering van de waterstofmarkt, waarbij de taken en verplichtingen van de waterstofdistributienetbeheerder en de VREG als regulator worden vastgelegd. Deze rollen en verantwoordelijkheden zijn gebaseerd op deze in de elektriciteits- en aardgasmarkt, maar vanwege de verschillen met de waterstofmarkt, zijn er enkele bijkomende en afwijkende taken voorzien.

De waterstofdistributienetbeheerder is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van een indicatief ontwikkelingsplan voor waterstofdistributie-infrastructuur dat eindafnemers van waterstof belevt, en het verlenen van open en niet-discriminerende toegang tot het waterstofdistributienet tegen gereguleerde tarieven. Daarnaast is de waterstofdistributienetbeheerder verantwoordelijk voor het opstellen van de waterstofkwaliteitsnormen, welke door de Vlaamse Regering, na advies van de VREG, worden goedgekeurd. Na de goedkeuring van deze waterstofkwaliteitsnormen, waarborgt de waterstofdistributienetbeheerder de waterstofkwaliteit in zijn waterstofnet.

Dit voorontwerp van decreet stelt eveneens de taken en verplichtingen van de beheerder van een privé-distributienet voor waterstof, beheerder van een gesloten distributienet voor waterstof en beheerder van een directe leiding voor waterstof vast.

Eind 2023 bereikten de Raad en het Europees Parlement een voorlopig politiek akkoord over het pakket “Waterstof en koolstofarme gasmarkten” (of “gaspakket”). Het voorontwerp van decreet zal bij tweede principiële goedkeuring geconformeerd worden aan het politiek akkoord van het gaspakket.

3. VOORAFGAAND OVERLEG

Ter voorbereiding van de eerste principiële goedkeuring van dit voorontwerp van decreet werd er een stakeholderoverleg georganiseerd op 27 februari 2023 waarop eveneens de federale overheid aanwezig was.

Na de eerste principiële goedkeuring van het voorontwerp van decreet op 7 juli 2023 werden, in het kader van de Enover werkgroep Waterstof, de ontwerp teksten op 13 juli 2023 via mail gedeeld¹ met de federale overheid en de andere gewesten. Het Vlaamse Gewest nodigde daarbij de federale overheid en de andere gewesten uit om deel te nemen aan het stakeholderoverleg op 6 september 2023.

Op 7 september 2023 vond er over de teksten van dit voorontwerp van decreet een informeel overleg plaats tussen Kabinet Demir en Kabinet Van der Straeten. De teksten werden eveneens gedeeld binnen Enover Voltallig en hier toegelicht en besproken op 1 december 2023.

¹ De ontwerp teksten werden daarnaast, in lijn met de regels rond openbaarheid van bestuur van de Vlaamse Regering, actief openbaar gemaakt op 10 juli 2023 op de website Beslissingen Vlaamse Regering.

4. VOORSTEL VAN BESLISSING

Het Overlegcomité nam kennis van het voorontwerp van decreet omtrent de invoering van een regulerend kader voor waterstof distributie en stelt vast dat overleg tussen enerzijds het Vlaamse Gewest en anderzijds de federale staat, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft plaatsgevonden.

5. REGERINGSLEDEN DIE HET DOSSIER INDIENEN

Het dossier wordt ingediend door Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering.

Jan JAMBON

Bijlagen:

1. (Bijlage 1) Voorontwerp van decreet tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de invoering van een regulerend kader voor waterstof distributienetten;
2. (Bijlage 2) Memorie van toelichting.